

ÖNAY YILMAZ

Milliyet Gazetesi İstanbul

29 Temmuz 2009

Fehmi Dinçer'in araştırmasına göre, Latin harfli ilk Türkçe metin, 1553 yılında Hırvat kökenli bir esir tarafından yazıldı. Dinçer'in bu bulgusuna, Türk Dil Kurumu Başkanı Prof. Akalın'dan kutlama mesajı geldi

Latin harfleriyle yazılan ilk Türkçe metnin, 1800'li yıllarda yazıldığı yönündeki bilgi, araştırmacı Fehmi Dinçer tarafından çürütüldü. Dinçer yaptığı araştırmada, Türk tarihinde ilk Türkçe metnin, 1553 tarihinde yazıldığını ortaya çıkardı. Böylece 19. yüzyılda yayımlandığı sanılan Latin harfli ilk Türkçe metnin, 16. yüzyılda yayımlandığı belirlendi. Dinçer'in bu yeni bulgusuna, Türk Dili Kurumu Başkanı Prof. Dr. Şükrü Haluk Akalın'dan da bir kutlama mesajı geldi.

Konuyu bir merak üzerine araştırdığını anlatan dil ve tarih araştırmacısı Dinçer, Türkçenin tarih boyunca değişik dönemlerde çeşitli alfabelerle yazıldığını belirterek, şöyle konuştu:

Mohaç'ta esir alınmış

“Göktürk (Orhun), Uygur, Arap alfabeleriyle başlayan süreç, Latin alfabesiyle nihai haline ulaşmıştır. ‘1928 yılında başlayan sürecin öncesinde Latin harfli Türkçe metinler var mıdır?’ sorusunun yanıtını aramaya çalıştığımda karşıma ilginç bir kişi çıktı.”

Dinçer, ilk Latin harfli Türkçe denemesini yapan kişinin Hırvat kökenli Bartholomeo Georgieviz (Georgievits) olduğunu belirterek şöyle dedi: “Georgievits, Kanuni Sultan Süleyman'ın Mohaç Muharebesi'nde (29 Ağustos 1526) esir alınmış, esir pazarında satılmış, 1528'de Trakya'ya getirilmiş, sonra da Anadolu'ya geçmiştir. 1534'te İran seferine katılmıştır. 11 yıl süren esirlik süresince 3 kere kaçmaya teşebbüs etmiştir. Nihayet Kudüs'te kaçmış, manastıra sığınarak esirlikten kurtulmuştur. 1538 yılında Roma'ya, daha sonra da Antwerp'e giden Georgievits, Türklerin adetleri ve dini inançları üzerine 2 risale yazmış.”

Georgievits'in Latince ilk Türkçe metni ise, 1553 yılında Paris'te iki risaleyi birleştirerek oluşturduğu “De Turcarum Moribus”(Türklerin kişiliği üzerine) adlı eserinde yayımladığını anlatan Dinçer, “Hırvatça'nın dışında Macarca, Yunanca, Latince, Türkçe, Arapça ve İbranice de bilen Georgievits, 1556'da Roma'da ölünceye kadar Türklerin gelenekleri, göreneklere, dini inançları,

törenleri üzerine birçok eserler vermiştir. Georgievits'in eserleri zamanında çok büyük sansasyonlar yaratmış ve dönemin Avrupa'sını çok etkilemiştir" diye konuştu.

Milliyet Gaztesinden alıntıdır.

<http://www.milliyet.com.tr/Guncel/HaberDetay.aspx?aType=HaberDetay&KategoriID=24&ArticleID=1122624&Date=29.07.2009&b=Ilk>

<http://blog.milliyet.com.tr/Blog.aspx?BlogNo=193012>